

Bilag 88

Representant, direkte telefon:
Karl Johan Lier, 90795334

Vår dato
14.10.2013
Deres dato

Vår referanse
Deres referanse

Raunes Fiskefarm AS
Raunes
5578 Nedre Vats

Vats, 14. oktober 2013

Miljødirektoratet,
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Attn: Randi Warland

KOMMENTARER TIL AF DECOMS SLUTTRAPPORT I FORBINDELSE MED FJERNING AV STATFJORD C LASTEBØYE

Vi har mottatt ovennevnte rapport av 19. september 2013 fra AF Decom. Slutt rapporten og rapporten som ble inngitt av AF Decom i november 2012 vedrørende lekkasje av smøreolje er etter vår oppfatning til dels villedende og ufullstendig. Vi ber derfor om at Miljødirektoratet pålegger AF Decom å utferdige en rapport som bygger på den standard som må forventes av en virksomhet som utøver en så viktig samfunnsfunksjon med høyt risikonivå og i det minste svarer på de spørsmål som er reist nedenfor.

Vi er som kjent nærmeste nabo til AF Decoms miljøbase i Vatsfjorden og er særlig berørt av virksomheten og har derfor en særlig interesse i at tilsynsmyndighetene følger opp de krav som må stilles, herunder de krav og standarder som er fastsatt og som er forutsatt i forurensningsloven.

For det første må det forventes at rapporten tar utgangspunkt i de planer som og konsekvensutredninger som lå til grunn for tillatelsen for denne konkrete aktivitet. Dette er ikke gjort. Særlig i dette tilfelle er dette av betydning fordi gjennomføringen ikke skjedde i forhold til de planer som tillatelsen bygget på, særlig hva angår perioden som var gitt for prosjektet og med hensyn til utslippet av smøreolje og mangel på kontroll med hva plattformen faktisk inneholdt av oljeprodukter. Det er opplyst i konsekvensutredningen at det maksimalt samlet skulle være 500 kg hydrokarboner om bord på lastebøyen. Dette viste seg ikke å være korrekt. Ifølge media samlet AF Decom opp 5 000 liter olje fra plattformen.

Hvordan forholder Miljødirektoratet seg til at Statoil har gitt så uriktige opplysninger til myndighetene?

Vi som nabo har enda ikke fått svar på hvor mye olje som faktisk gikk i sjøen.

Representant, direkte telefon:
Karl Johan Lier, 90795334

Vår dato
14.10.2013
Deres dato

Vår referanse
Deres referanse

Det som vi er særlig opptatt av, idet vi selv har konsesjon til fiskeoppdrett både på land og i sjøen i kort avstand fra anleggsområdet, er naturlig nok knyttet til utslippet av smøreolje. Det skal her understrekes at det ikke var AF Decom som først oppdaget utslippet av olje, slik det gis inntrykk av i rapporten. Det var Kjell Inge Kvamen, som er ansatt hos Raunes Fiskefarm AS, som oppdaget utslippet i Vatsfjorden.

Da dette ble rapportert til myndigheter, bestred AF Decom at dette kunne komme fra deres virksomhet. At olje på fjorden ikke kunne skyldes AF Decoms arbeid med Statfjord C lastebøye ble også uttrykt av selskapet til media.

Bilag: Kopi av avisartikler i november 2012 angående Statfjord C lastbøyeutslippet

Hva ville skjedd om Raunes Fiskefarm ved Kjell Inge Kvamen ikke hadde meldt fra om utslippet? Det er sannsynlig at mer olje ville rent ut i sjøen, kanskje mesteparten.

Det var på dette tidspunkt heller ikke satt ut lenser rundt lastebøyen, hvilket var et klart krav i tillatelsen fra Klif. At det ikke var satt ut lenser hadde sannsynligvis ingen betydning idet lekkasjen fant sted på dyp vann, hvorved strømforholdene i fjorden formodentlig innebar at oljen fløt opp lengre borte fra plattformen.

Vi har fått opplyst at AF Decom etter hvert forstod at det faktisk kunne ha skjedd et utslipp og deretter satte ut lenser og sendte ned en ROV for å undersøke om det kunne være noen lekkasje fra lastebøyen under vannflaten, hvilket altså viste seg å være tilfelle.

Det er fortsatt svært mange ubesvarte spørsmål i forbindelse med utslippet av oljen, som det må forventes at Miljødirektoratet sørger for at blir avklaret. Det er fortsatt ikke avklaret hvor store mengder utslipp som faktisk har skjedd. Av denne grunn er det ikke usannsynlig at det kan ha skjedd overtredelse av forurensningsloven. Etter vår oppfatning vil oppdragsgiver Statoil kunne være medansvarlig både direkte etter forurensningsloven og i henhold til petroleumsløven idet utslippet skjedde i tilknytning til en aktivitet som faller innenfor petroleumsvirksomhetsbegrepet i petroleumsløven § 1-6 (c).

Vi er kjent med at det er Kystverket som håndterte den umiddelbare situasjon i forbindelse med utslippet, og vi har gjennomgått Kystverkets rapport til Miljødirektoratet (tidligere Klif). Denne rapporten gir etter vår oppfatning ikke noen opplysninger av betydning, utover å legge ensidig til grunn redegjørelsen til vedkommende som er ansvarlig for mulig overtredelse av forurensningsloven. Dette er ikke tilstrekkelig og det må forventes at ansvarlig tilsynsorgan går mer grundig inn i spørsmålet. Vi har i brev av 23. september 2013 til Kystverket (som bygget på en e-post av 28. juni 2013) stillet flere spørsmål om forholdene rundt lekkasjen og bedt om å få oversendt sakens dokumenter. Vi har ennå ikke fått noen tilbakemelding fra Kystverket.

Representant, direkte telefon:
Karl Johan Lier, 90795334

Vår dato
14.10.2013
Deres dato

Vår referanse
Deres referanse

Vi har forstått at det er Miljødirektoratet som har ansvaret for oppfølgingen av denne saken, så vi tillater oss å stille de samme spørsmålene til direktoratet som vi har stillet til Kystverket:

- Hvor mye smøreolje befant seg i faktisk i Statfjord C lastebøye (Dette skal Statoil ha fullstendig dokumentasjon om)
- Hvilken helning hadde plattformen da oljelekkasjen ble varslet av Raunes Fiskefarm AS og lekkasjen hadde startet?
- Vi legger til grunn at det eksakte minimums utslipp kan beregnes siden hulrommet i bøyen hvor oljen befant seg er kjent, hvor mye olje som ble tatt opp er kjent og når lekkasjen startet er kjent.
Hvor stort var således utslippet?
- Når satte AF Decom ut lenser (Vi har tidligere oversendt bilder som viser at lenser ikke var satt ut da tiltingen av Statfjord var påbegynt og også etter at oljeplak var utover fjorden, på tross av pålegg i tillatelsen om at lenser skulle være satt ut under hele operasjonen.)
- Hvor mye av smøreoljen ble tatt opp fra fjorden av AF Decom?
- Hvordan var strømforholdene i fjorden da smøreolje rant ut av lastebøyen?
- Hvordan var værforholdene i fjorden etter at det var observert smøreolje i fjorden?
- Hvor lang tid tar det før smøreolje av denne karakter oppløses i fjorden, herunder tatt i betraktning strømforhold og værforhold?
- Hvor lenge etter rapportert utslipp ble det foretatt befarings av brannvesenet?
- Når meldte AF Decom selv om utslipp?
- Er det meldt om annet utslipp i dette området (som ble indikert av AF Decom, da utslippet ble rapportert)?

Vi har også stillet følgende spørsmål til Kystverket som vi forventer et faglig svar på:

"Vi er informert om at Klif har henvist til at Kystverket skal ha uttalt at de observasjoner som er gjort av oljeplak, kan være basert på "synsbedrag". Dersom dette er riktig, ber vi om å få opplyst hvilket faglig grunnlag en slik uttalelse bygger på og hvordan vil et slikt synsbedrag vurderes i forhold til de bilder og filmer som er tatt av oljeplaket i fjorden på samme tid?"

De spørsmål som vi her har stillet kan ikke annet enn å betraktes som logiske i forhold til opplysninger som ellers er kjent i tilknytning til oljeutslippet. På bakgrunn av de svar som må forventes at blir svart, skal det ikke være vanskelig å beregne hvor mye olje som faktisk har rent ut i fjorden.

Vi anmoder om at de spørsmål som her er stillet blir forelagt både AF Decom og Statoil – og for så vidt Kystverket med hensyn til "synsbedraget" - og at det kreves at selskapene fremlegger all dokumentasjon som underbygger deres svar og opplysninger.

Vi tillater oss i denne sammenheng også å nevne et senere utslipp fra AF Decom den 14. september 2013. Heller ikke denne gangen var det AF Decom som meldte utslippet til myndighetene. Denne gangen var det en annen medarbeider fra Raunes Fiskefarm AS som oppdaget et stort oljeplak i Vatsfjorden med utspring fra AF Decoms anlegg og rapporterte dette til myndighetene. Også ved denne anledning fremstiller AF Decom det som om det var selskapet som oppdaget dette og meldte ifra til myndighetene.

Representant, direkte telefon:
Karl Johan Lier, 90795334

Vår dato
14.10.2013
Deres dato

Vår referanse

Deres referanse

Begge disse to hendelser er alvorlige fordi (a) de viser at det faktisk skjer utslipp av oljeprodukter fra AF Decoms virksomhet i sjøen, (b) det er ikke AF Decom selv som melder utslippene til myndighetene og (c) AF Decom søker å gi inntrykk av en ansvarlighet og kontroll med situasjonen som bygger på feil faktum.

Dette reiser et betimelig spørsmål om det kan ha skjedd andre utslipp som ikke er oppdaget, eller som det ikke kan påvises at har sin kilde fra AF Decoms anlegg. Flere ganger er det observert oljeflak i Vatsfjorden og ved enkelte anledninger er dette også meddelt til Miljødirektoratet uten at dette har avstedkommet nærmere undersøkelser.

Det er også en feil ved sluttrapporten at den ikke redegjør for at store deler av Statfjord C lastebøyen ble delt opp med skjærebrenning. Vi har også fått opplyst at AF Decom på grunn av tidsnød og/eller økonomiske årsaker ikke fjernet maling eller annen «coating» før brenningen. Dette er også i strid med tillatelsen. Skjærebrenningen medførte ekstraordinære store røk- og støv utslipp i opphuggingsperioden.

Sakens alvorlighet knyttet til mulig stort utslipp av smøreolje og skjærebrenningen med påfølgende røkutslipp og derved alvorlig forurensning tilsier at Miljødirektoratet må forfølge denne saken. Sluttrapportens unnlattelse av å redegjøre for relevante forhold – og faktisk kaller operasjonen en suksess - understreker denne anførsel.

Med vennlig hilsen
Raunes fiskefarm AS

Karl Johan Lier
Styreleder

FORURENSNING: Dette oljeflaket ble observert på Vatsfjorden fredag ettermiddag. (Foto: PRIVAT)

Sjekket oljeflak i Vatsfjorden

AV GAUTE-HÅKON BLEVIK

PUBLISERT 18.11.2012 KL 13.12

DELTAKER TID 18.11.2012 KL 13.12

VINDAFJORD: Fredag ettermiddag kunne en mann som hadde vært på fisketur fortelle at han så et oljeflak som var fire kilometer langt og 100 meter bredt på det bredeste i Vatsfjorden.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) samt politi ble varslet, og Haugesunds Avis kontaktet AF Decom for å få vite hvor olja stammet fra.

Anbefal 4 personer anbefaler dette. Bli den første blant vennene.

Seniorrådgiver Evy Lærdal kan fortelle at selskapet hadde lenser i sjøen hele fredagen for å fange opp eventuelle oljerester fra lastebøya som ligger i fjorden.

- Vi har ikke funnet noen sammenheng mellom våre marine operasjoner og det observerte oljeflaket, skriver Lærdal i en epost til h-avis.no.

Hun understreker at AF Decoms medarbeidet har hatt særlig oppmerksomhet mot sjøen.

Må varsle rett

Varabrannsjef Oddvar Krakk i Vindafjord kommune synes det er påfallende at forurensningen ikke ble varslet til 110-sentralen, som skal ha slike meldinger, men i stedet til Klif og politiet.

- Jeg vil tro at de har interesser i denne saken ønsker å varsle den rette

instansen, sier han.

Meldingen kom til politiet og Klif klokka 14 fredag, men ikke til 110-sentralen før i 17-tida.

Da var det for mørkt til å dra ut.

Sjekket lørdag morgen

Vindafjord brann- og redningsvesen dro derimot ut tidlig lørdag morgen for å sjekke oljeflaket, men da de returnerte drøyt to timer senere, hadde de ikke observert noe.

- Dersom man ønsker respons fra den lokale forurensningsmyndigheten, må man ringe 110-sentralen, understreker Krakk.

Fiskeren som observerte oljeflaket mener det må stamme fra lastebøya som AF Decom jobber på.

Haugesunds Avis

Liker 16,091

LASTEBØYEN: Statfjord C-lastebøyen har ligget i fjorden siden i sommer. Arbeidet med demontering er nå i gang. Foto: privat

Uenige om utslipp

Raunes Fiskefarm varslet tirsdag Klif om det de hevder er forurensning fra AF Decoms demontering av lastebøyen fra Statfjord C.

AV EVA M. STERNHOFF

Publisert 13.11.2012 kl 11:00

Sist oppdatert 13.11.2012 kl 11:00

MILJØ: Brevet fra oppdrettsbedriften som er nærmeste nabo til AF Decoms anlegg, er stilet til Klima- og forurensningsdirektoratet Klif.

Anbefal

3 personer anbefaler dette. Bli den første blant vennene.

Daglig leder Sigmund Låte og driftssjef Sigbjørn Langhelle forteller at de har dokumentert påstanden i form av «video, bilder og prøve av sjøvannet der forurensningen etter vår mening var størst.»

Sjølokalitet

De beskriver i tekst og bilder «en brunlig, seig og skumaktig flytende hinne på sjøoverflaten, som man også kunne skimte en oljefilm på innimellom ...» fikk Klif til å reagere med en rask henvendelse til AF Decom i Vats. Klif gir AF Decom to ukers frist til å gi sin kommentar til meldingen fra Raunes Fiskefarm (RF).

Bakgrunnen for oppdagelsen var at Sigbjørn Langhelle og Kjell Inge Kvamen var ute ved Gåsavika, som er en av fiskefarmens sjølokaliteter for oppdrettsfisk, for å sjekke fortøyningene. RF har ikke fisk i sjøen der nå.

Anlegget i Gåsavika ligger cirka 450 meter fra området der lastebøyen fra Statfjord C ligger. «For oss syntes utslippet å være stort», skriver de.

– Lite utslipp

Evy M.H. Lærdal, samfunnskontakt ved AF-anlegget, sier til Haugesunds Avis at de vil gi Klif en rapport om hva som har skjedd.

– Vi hadde et lite utslipp av olje mandag. Vi er kjent med at det også var annen forurensning i fjorden samtidig, sier Lærdal. AF vurderte det ikke som nødvendig å varsle forurensningsmyndigheter. Heller ikke naboen.

– Utslipet ble vurdert som så lite at det meldes som en uønsket hendelse i prosjektet, en vi tar intern runde på, sier Lærdal.

Hun sier de vil melde alvorlige hendelser til nabobedriften, men at denne ble vurdert som så liten at det ikke har konsekvenser for dem.

Rettsrunder

Raunes Fiskefarm og AF Decom har møtt hverandre i flere runder i retten. Etter at lagmannsretten dømte i AF Gruppens favør, har RF forsøkt å få saken gjenopptatt, men har ikke fått medhold i å få saken opp for Høyesterett.

Retten har ment at fiskeoppdrettsbedriften og opphoggingsbedriften kan drive virksomhet side om side. Fiskefarmen har hevdet at det ikke er mulig.

I brevet de har titulert «Bekymringsmelding» og sendt Klif, påpeker RF en «total mangel på aktuell informasjon fra AF Decom når noe skjer», og mener situasjonen som har oppstått er uholdbar. Fiskefarmen opplyser at de har tre lokaliteter i sjøen. Brevet til Klif avsluttes med at RF regner med at AF Decom selv har rapportert om hendelsen.

Det er Klif som nå håndterer opphogging og gjenvinning av oljeinstallasjoner, etter at sakene noen år har vært delegert til fylkesmannsnivå.

Haugesunds Avis

Liker 16,891

FAKTA: RAUNES FISKEFAM

Raunes Fiskefarm og AF Decom har møtt hverandre i flere runder i retten.

Gulating lagmannsrett ga AF Gruppen medhold i at fiskeoppdrettsbedriften og opphoggingsbedriften kan drive virksomhet ved siden av hverandre.

Fiskefarmen har hevdet at det ikke er mulig.

Raunes Fiskefarm har ikke fått medhold i å få saken opp for Høyesterett.

BEKYMRET: Raunes Fiskefarm har sendt bekymringsmelding til Klif, etter at de fant utslipp i sjø, fra nabobedriften AF Decom.

FOTO: PRIVAT

Stadig nye utslippsuhell

OPPHUGGING

Fiskeoppdretterne ved Raunes Fiskefarm er lei av at det stadig skjer uhell ved AF Decom, som driver opphugging av utrangerte oljeplattformer i Yrkesfjorden i Rogaland.

Kjersti Sandvik
Bergen

Sigbjørn Langhelle, driftssjef ved Raunes Fiskefarm. Mandag denne uken en bekymringsmelding til Klif, etter at de oppdaget hva de beskriver som en «brunlig, seig, skumaktig flytende hinne på overflaten.»

Skulle hatt fisk

– Dette følger seg inn i rekken med hendelser som har vært og helt sikkert kommer i framtiden, sier Langhelle.

Raunes fiskefarm skulle hatt kveite på lokaliteten, men vurderte det som for risikabelt å sette den ut i sjøen. Det er Langhelle glad for.

– Spørsmålet er om det er mulig å fortsette her. Vi vet

aldri når det skjer noe hos AF Decom, som kan påvirke oss.

Avviser

Langhelle mener AF Decom har en tendens til å avvise uhell, før de til slutt eventuelt må innrømme det.

– For noen år siden slo en lekter av en bit av pumpehuset vårt. Dette benektet selskapet. Helt til vi kunne vise murpuss på lekteren.

Videre erfarer oppdrettsbedriften at det legger seg et stovng på driftbygningen, fra AF Decom sin produksjon.

– Vi tok uavhengige prøver av dette, og de viste verdier som lå fem ganger høyere enn verdier for spesialavfall, sier Langhelle.

Skuffet

Han er skuffet over at Klif ikke setter strengere krav.

– Vi rapporterer og rapporterer, men ingenting skjer. AF Decom sier det ikke skjer noen utslipp, og vi blir ikke tatt på alvor. Jeg tror AF Decom har noen gode lobbyister og at det har oppstått et tillitsforhold mellom myndighetene og selskapet.

Ødelagt

Evy Lærdal, samfunnskontakt hos AF Miljøbase Vats, kjenner seg ikke igjen i påstanden om at selskapet skal ha en tendens til

å benekte uønskede hendelser. Hun sier bedriften er opptatt av at påvirkningen på miljøet skal være minimal, og at Klif holdes løpende orientert om hendelser som kan påvirker miljøet.

Oljeflekkene som ble observert ved løstebøyen på mandag, ble ifølge Lærdal rapportert som en uønsket hendelse.

– Det ble oppdaget små mengder olje, som skriver seg fra en kant på løstebøyen. Vi vurderte det ikke til å være av stor nok alvorlighetsgrad til å rapportere det til tilsynsmyndighetene, sier Lærdal.

” Vi vet aldri når det skjer noe hos AF Decom, som kan påvirke

OSS

Sigbjørn Langhelle, driftssjef Raunes Fiskefarm

Kan føle seg trygge

Hun kjenner seg heller ikke igjen i hva Langhelle mener er for god allianse mellom AF Decom og kontrollerende myndigheter (Klima og forurensningsinspektoratet, Klif og Norsk institutt for vannforskning

Niva). – Klif er vår tilsynsmyndighet når det gjelder vår tillatelse etter forurensningsloven. Niva utfører vårt miljøovervåkningsprogram. NIVA har ingen formell tilsynsrolle overfor vår virksomhet. Klif har imidlertid uttrykt tillit til deres integritet og habilitet.

Ifølge Lærdal er det heller ikke er noen grunn til bekymring når Raunes Fiskefarm viser til store mengder stov, som faller på deres driftsbygning, når det skjærebrennes.

– Undersøkelser de har gjort fra uavhengig byrå, viser at verdiene er fem ganger høyere enn tillatte verdier for spesialavfall. Hva er din kommentar til det?

– Senest i april vurderte Klif disse påstandene. Det ble da konkludert med at det ikke medførte noe nytt, og at folk som bor nær miljøbasen kan føle seg trygge, sier Lærdal.

kjersti.sandvik@fbfi.no
Telefon: 55213328

Skjerpet kravene

Ingvald Marthinsen, leder Klifs seksjon for kjemisk og metallurgisk industri. Hun kjenner seg ikke igjen i at det skulle være for sterke allianser mellom Klif og AF Decom.

– Hele avdelingen har nettopp omfordelt oppgavene. Vi fikk AF Decom i september, og jeg har ikke en gang hilst på dem, sier Marthinsen.

Hun avviser at det uansett ville vært noe problem.

– Vi håndterer alle henvendelser etter standard prosedyre. Det betyr blant annet at vi spør bedriften om det har skjedd noe spesielt. Når det gjelder Vats, har nettopp skjerpet kravene til bedriften,

sier Marthinsen.

Det innebærer blant annet mer spesifikke krav til utslipp til vann, luft og lukt.

På spørsmålet om naboene i Vats sier mer ifra enn andre, svarer Marthinsen bekrefte på det.

– Vi har nok mer naboklager her enn i andre virksomheter. Vi prøver å følge opp, men vi er nødt til å se begge parter.

– Hva er grunnen til at naboene følger ekstra godt med i Vats?

– Naboene er nok lettere innpå. I tillegg har vi både oppdrett og fiskere i samme fjord, sier Marthinsen.

– Full støtte til naboene

Alsaker Fjordbruk og Marlene Harvest er andre oppdrettere som har lokalitet i Yrkesfjorden. Ove Gjerde, samfunnskontakt i Alsaker Fjordbruk, sier deres lokalitet for tiden står uten fisk, men at tidligere

målinger viser at kvaliteten på fisken er bra.

– Vi følger nøye med på fisken, og det er ingen grunn til bekymring på kvaliteten. Men så er heller ikke laks en bunnfisk.

– Overreagerer Raunes Fiskefarm og andre naboer på aktiviteten til AF Decom?

– På ingen måte.

De verner om nærmiljøet sitt, og det støtter vi dem på fullt ut. Vi samarbeider godt

med naboene, fiskerne og de andre oppdretterne og kommer med merknader når det er høringsuttalelser.

– Ønsker dere å bli værende i Yrkesfjorden?

– Vi blir værende inntil

videre, men dette er en liten lokalitet og vi vurderer alle våre lokaliteter fortløpende. Målet er hele tiden større og bedre lokaliteter, sier Ove Gjerde.